

Jelzet: TH V-141435. 57-58. p.

**Kihallgatott:
Rakitta Józsefné s. k.**

Az üvegyár alkalmazásában vagyok mint kapuőr, a kapitánysággal szemben lévő kapunál teljesítek szolgálatot. 1956. december 8-án szintén szolgálatban voltam, és [az] aznap lezajlott tüntetést részben végignéztem. Kb. 10 óra tájban legelőször kb. 100 fős tömeg érkezett az üvegyár felől, akik itt, a kapitányságnál megálltak. Emlékezetem szerint csak ennyi ember volt a kezdet kezdetén a kapitányság előtt, akikhez kijött a kapitányság épületéből egy tiszt, az felállt egy dombra, és beszélni akart az emberekkel. A tömeg nem akarta meghallgatni a tiszt beszédét, de még jól hallottam ezzel kapcsolatban, hogy a tiszt azt mondta: amennyiben önök túlkiabálnak engem, így képtelen vagyok beszélni. Amikor egy kicsit lecsendesedett a tömeg, a tiszt elmondotta, hogy azok a személyek, akiket a rendőrség letartóztatott, már egy ízben elítélt személyek, ha jól emlékszem, az egyikre már 12 éves börtönbüntetés volt kiszabva, és ezért a rendőrség nem bocsáthassa szabadon. Ezek a személyek kormányellenes, uszító röplapokat írtak és terjesztettek, és ezekkel szemben a törvény szigorával kell eljárni. Én úgy hallottam, hogy ez a tömeg vidékről érkezett, és láttam, hogy amikor a tiszt befejezte a beszédét, az ő vezetőjük (zömök, középmagasságú, barna ember) szintén felállt a dombra, és azt mondta, hogy az emberek oszoljanak szét, mert kérésük - mint mondta - nem teljesíthető. Még egy lényeges körülményt elfelejtettem megemlíteni: ugyanis a rendőrtiszt a tömegnek még azt mondta, hogy válasszanak egy öttagú küldöttséget, akikkel majd tárgyalnak, de csak abban az esetben, ha a tömeg feloszlik. A tömeg a beszédek után egy kissé megmozdult, egyesek elfelé indultak, azonban ekkor érkeztek az üvegyári dolgozók, akik kb. 800[-an] lehettek, és közvetlen utánuk jöttek a tűzhelygyári dolgozók, akik kb. szintén 800-an lehettek. Ezek a dolgozók szintén a kapitányság köré tömörültek. A dolgozók csöndben vonultak fel, csak a kapitányság előtt énekelték el a Himnuszot és a Szózatot. A tömeg az üvegyár felől érkező kocsikat, teherkocsikat és buszt leállította, azonban arra már nem emlékszem, hogy a kocsikban voltak-e utasok vagy sem. Közben én beszaladtam telefonálni a leányomnak, és így negyedóraig nem láttam semmit sem. Majd ismét visszatértem a kapuhoz, és akkor láttam (az idő emlékezetem szerint kb. fél 12 óra), hogy az utca közepén egy orosz tank áll. Ezen a tankon három szovjet katona állt. Azt is láttam ebben az időpontban, hogy szovjet katonák egyesével sorakoznak fel a kapitányság épülete előtt. Én kb. tíz szovjet katonát láttam. Arra nem emlékszem, hogy a katonák hogyan fogták géppisztolyaikat. Én sem az utcán, sem a kapitányság előtt magyar karhatalmi szervek tagjait, sem rendőröket és katonákat nem láttam.

Az emberek az utcán nagyon parázs hangulatban voltak, és különböző csúfos szavakat kiabáltak az épület felé. Ekkor a megyei tanács felőli részről egy hosszantartó sorozatlövést hallottam, amire az emberek a tömegben azt mondták, és én is úgy észleltem, hogy ez riasztólövés volt. Erre fel ismét hallottam egy második sorozatot, de már akkor láttam, hogy emberek estek el, és én is men[e]dék után néztem, amikor is a kapitánysággal szemben lévő iroda háta mögé rejtőztem. A rejtekhelyről láttam, hogy az emberek a kapitánysággal szemben lévő bérház mellett kúsznak hátrafelé. Még a lövöldözés tartott, amikor az első sebesült bejött az üvegyár területére. Ez a személy előttem ismeretlen férfi volt, fejlődése volt. A második sebesültet már hozták, mert annak [a] lábát teljesen ellőtték, ezt a személyt én ismerem: üvegyári dolgozó, én csak Ilonka néven ismerem.

Egy másik üveggyári asszony, akit én csak Ica néven ismerek, és a szállításnál dolgozott, haslövést kapott, majd később hallottam, hogy meghalt. Ezután még két sebesültet hoztak be. Mindkettő szintén súlyosan lábsérült volt. A lövöldözés becslésem szerint mindössze hat percig tartott. A lövöldözés során határozottan meg tudtam különböztetni, hogy fölfelé, tehát a levegőbe jóval többet lőttek, mint vízszintes irányba. A lövöldözés hangjából arra is tudtam következtetni, hogy nehézfegyverrel is lőttek - valószínűleg a tankból -, de ez a lövés a levegőbe hangzott, vagyis fölfelé. Időközben elszaladtam az üveggyárba kötszerért, de az üveggyár területére behozott személyeken láttam, hogy nem tudok segíteni [rajtuk], ezért hozzájuk sem nyúltam. Ezután én kijöttem az utcára, ahol a kapitánysággal szemben lévő bérháznál, szembe[n], a bal bejáratnál 4-5 személy feküdt a földön, de ezek közül nem volt mind halott. Összesen én a kapitányság és a bérház közötti téren kb. 15 sebesült[et], illetőleg halottat láttam. A sebesülteket egy buszba rakták fel civil emberek. Tudomásom szerint az üveggyárból Szabó mérnök is itt halt meg, de őt a halottak közt nem ismertem fel. A halottak zöme férfiakból tevődött ki. Velem együtt ezt az esetet végignézték: az üveggyár területén őrszolgálatot teljesítő gyárőrség.

Mást az ügygel kapcsolatban elmondani nem tudok, a jegyzőkönyv vallomásomat helyesen tartalmazza, melyet elolvasás után, h[elyben]h[agyólag] aláírok.

Felvette:

[olvashatatlan aláírás s. k.]

r[endőr] f[ő]h[a]d[na]gy

Kihallgatott:

Rakitta Józsefné s. k.